

In the name of Allah, the compassionate, the merciful
به نام خداوند بخشنده مهربان

سرشناسه: Takim, Liyakatali / م ۱۹۵۷، لیاقت، تکیم

عنوان و نام پدیدآور: تاریخ تشیع در آمریکا/ مؤلف لیاقت ناتالی تکیم؛ مترجم عباس اقدسی

وضعیت ویراست: [ویراست ۲؟]

مشخصات نشر: قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۰

مرجع تولید: معاونت پژوهش

مشخصات ظاهری: ص ۴۵۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۸۶۰-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: چاپ دوم: ۱۴۰۱.

یادداشت: عنوان اصلی: Shi in America, 2009

یادداشت: کتابنامه: ص [۴۲۹] - ۴۵۶؛ همچنین به صورت زیر نویس

موضوع: شیعه -- ایالات متحده / Shi -- United States -- ah

شیعیان -- ایالات متحده / Shiites -- United States

مسلمانان -- ایالات متحده / Muslims -- United States

شناسه افزوده: اقدسی، عباس، ۱۳۶۵-، مترجم

شناسه افزوده: جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

شناسه افزوده: Almustafa International Translation and Publication center/Almustafa International University

رده بندی کنگره: BP۲۳۹

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۴۴۷۸۳

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

BP1375

تاریخ تشیع در آمریکا

مؤلف: لیاقت ناتالی تکیم

مترجم: عباس اقدسی

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸ تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴

تلفکس: (داخلی ۱۰۵) / +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵

◀ ایران، قم، بلوار محمد امین، سه راه سالاریه تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

📧 pub_almustafa

🌐 pub-almustafa.ir

✉ miup@pub.miu.ac.ir

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

● مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت ● مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری ● ناظر چاپ: ایوب جمالی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

تاریخ تشیع در آمریکا

لیاقت ناتانی تکیم

مترجم:

عباس اقدسی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

جهانی شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی و پژوهشی، درگرو نظام منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفی علیه السلام العالمية» به عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون آموزشی و پژوهشی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

پیش‌گفتار

علاقه من به تشیع^۱ در آمریکا، نخستین بار در اواسط دهه ۱۹۹۰، زمانی ایجاد شد که شروع کردم به مطالعه ادبیات تحقیقی در حال رشد، درباره حضور مسلمانان در آمریکا. به زودی متوجه شدم تجربه مسلمانان شیعه - گروهی اقلیت در بین جماعت بزرگ‌تر مسلمانان آمریکایی - ناگفته مانده است. مصمم شدم تا خلأ مذکور را پر کنم. پس شروع کردم به جمع‌آوری داده‌ها و انجام یک نظرسنجی؛ همچنین با تعدادی از گروه‌ها و اعضای جامعه شیعیان صحبت کردم. تحقیق کنونی حاصل همان تلاش‌هاست.

در این تحقیق از مساعدت‌هایی که بسیاری از افراد و مؤسسات به من نموده‌اند، بهره برده‌ام. در دانشگاه دنور، بورس فرصت‌های تخصصی تحقیقاتی برای اعضای هیئت علمی

۱. نکته قابل توجهی که در کاربرد واژه «شیعه» در زبان انگلیسی وجود دارد، معادل‌های متعددی است که برای آن به کار می‌رود. از میان کلماتی چون «Shi'ism/Shiism»، «Shi'a/Shia Islam»، «Shi'ite/Shiite Islam» و «Shi'i/Shii Islam»، مؤلف این اثر «Shi'ism» را برگزیده است که به نظر می‌رسد انتخابی نامناسب است. در زبان انگلیسی، پسوند «-ism» کاربردهای متعددی دارد از جمله اشاره به فعل یا فرایندی، حالت یا وضعیتی، رفتار یا مشخصه‌ای، رویه‌ای تبعیض‌آمیز، یا مکتب و نظامی فکری یا ایدئولوژیک. اگرچه آخرین کاربرد این پسوند مقصود نظر مؤلف بوده است، نباید از خاطر دور داشت که این کاربرد، «تشیع» را به یک مکتب فکری، آن‌هم برخاسته از ذهن بشر، تنزل می‌دهد. دقتی مضاعف در واژگانی چون رئالیسم، پراگماتیسم و اگزیستانسیالیسم به خوبی خاستگاه بشری و ایدئولوژیک این مکاتب را معین می‌سازد. از سوی دیگر، هر دو واژه «Shi'i» و «Shi'ite» در ترکیب با اسلام از منظر زبانی، ساختاری صفتی به خود می‌گیرند. بنابراین به نظر می‌رسد «Shi'a Islam» که خود اسمی مرکب است، معادلی مناسب‌تر برای تشیع باشد. (مترجم)

(پراف)^۱ را دریافت کردم که به من این امکان را داد تا از نهادهای مختلف شیعی در آمریکا بازدید کرده، با آنها مصاحبه کنم. بنیاد دنور،^۲ با همکاری انجمن تحصیلات امامیه،^۳ کمک هزینه‌ای تحقیقاتی در اختیارم قرار داد که توانستم دانشمندان مسلمان و شیعیان عادی را ملاقات کنم و نظرسنجی‌ام را انجام دهم. مؤسسه بیت العلم^۴ نیز یک مستمری پژوهشی در اختیارم گذاشت.

علاوه بر این، وام‌دار افراد مختلفی هستم که مساعدت‌های آنها در تحقیق حاضر بسیار مؤثر بوده است. تمایل دارم از حاج نجّاح بزّی^۵ و عید الوان^۶ به خاطر فراهم کردن امکان مصاحبه با اشخاص مختلف در شهر دیربورن،^۷ ایالت میشیگان در ژوئای ۲۰۰۷ تشکر کنم. ران ایمن،^۸ از موزه ملی عربی - آمریکایی^۹ در دیترویت^{۱۰} کمک‌های خارق‌العاده‌ای به من کرد. او منابع و اطلاعات ذی‌قیمتی از جامعه اولیه شیعه در دیترویت و شهر میشیگان در اختیارم نهاد. بسیاری از رهبران دینی، چشم‌اندازی به من ارائه کردند که مرا در تدوین و تنظیم دیدگاه‌هایم راجع به جامعه شیعیان آمریکا یاری نمود. به طور مشخص، مایلیم از شیخ فاضل سهلانی، مصطفی القزوینی، حسن قزوینی، شیخ جواد انصاری، هشام حسینی، محمد الهی و شیخ مختار فیضی سپاس‌گزاری کنم،^{۱۱} به خاطر این‌که درک شخصی خود از جامعه شیعه آمریکایی را با من به اشتراک گذاشتند.

همچنین از نقطه‌نظرات و نصایح دانشمندانی که بخش‌هایی از دست‌نوشته من را

-
1. Professional Research Opportunities for Faculty (PROF).
 2. Denver Foundation.
 3. Imamia Education Society.
 4. The Bayt al-Ilm Institute.
 5. Hajja Najjah Bazy.
 6. Eid Alwan.
 7. Dearborn.
 8. Ron Amen.
 9. The Arab American National Museum.
 10. Detroit.

۱۱. نویسنده برای برخی از این افراد از القابی نظیر «امام» استفاده کرده، اما از آنجا که در نگارش متون پژوهشی

خواندند و نظراتِ صریحِ بسیاری را به من پیشنهاد دادند، به‌طور قابل ملاحظه‌ای استفاده کردم. اساتید گران‌قدر، پروفیسورها، عبدالعزیز ساشادینا،^۱ ورنون شوبل،^۲ جان کلسی،^۳ مارسیا هرمانسن،^۴ و حمید ماونی،^۵ همگی پیشنهادهای ارزشمندی برای بهبود این اثر ارائه نمودند. به علاوه تمایل دارم یادی کنم از همکارانم در گروه مطالعات دینی دانشگاه دنور. تمامی آنان بزرگواری کرده و نظراتی را پیشنهاد دادند که به من در تدوین آرا در این اثر کمک کرده است. خانم جنیفر هم،^۶ ویراستار انتشارات دانشگاه نیویورک، با صبری بی‌نظیر و دل‌سوزی تمام این تحقیق را آماده چاپ نمود.

در ارسال نظرسنجی‌ها و تحلیل داده‌هایی که جمع‌آوری کرده بودم، چندین دستیار پژوهشی من را یاری کردند. از فرانسیس سانزارو،^۷ دنیل دیلارد،^۸ کریستا کوپری،^۹ کترین بانج،^{۱۰} و پاتریک بوون^{۱۱} تشکر می‌کنم. البته نیازی به گفتن نیست که شخصاً مسئولیت هرگونه خطا و نقص در این اثر را می‌پذیرم.

در این تحقیق، اشخاص بسیار دیگری از درون جامعه شیعی به من کمک کردند که ذکر نامشان میسر نیست. از تمامی آن افراد عمیقاً سپاس‌گزاری می‌کنم. با این اوصاف، گمان می‌کنم باید از افراد ذیل که در سمت‌های گوناگون، دانسته‌های خود و مشاهدات شخصی‌شان از جامعه شیعیان را در اختیارم نهادند، یاد کنم:

زینب چامی،^{۱۲} عباس کنجی،^{۱۳} مدینه هومکار،^{۱۴} جولیا هاراجلی،^{۱۵} نایفی کروگر،^{۱۶} مریم

-
1. Abdulaziz Sachedina.
 2. Vernon Schubel.
 3. John Kelsay.
 4. Marcia Hermansen.
 5. Hamid Mavani.
 6. Jennifer Hammer.
 7. Francis Sanzaro.
 8. Danielle Dillard.
 9. Christa Kuberry.
 10. Catherine Bunge.
 11. Patrick Bowen.
 12. Zeinab Chami.
 13. Abbas Kanji.
 14. Madina Humkar.
 15. Julia Harajali.
 16. Nayfee Kruger.

عثمان،^۱ چاک (خلیل) الوان،^۲ جهاد صالح،^۳ ظهیر جان محمد،^۴ حاجی ابراهیم حکیم،^۵ حاجی حسین حکیم^۶ و حسین ابراهیم،^۷ همگی زمان بسیار زیادی برای پاسخ به سؤالات گوناگون من صرف کردند.

همچنین مایلم یادى کنم از جان والبريچ^۸ که همسرش، لیندا^۹ چندین سال قبل، به طرز غم‌انگیزی از دنیا رفت. جان، به میل خود یادداشت‌های لیندا را در اختیار من نهاد. لیندا در زمان مرگش، مشغول کار بر روی پروژه‌ای راجع به نقش «علمای» شیعه در آمریکا بود. او مقدار

1. Mariam Uthman.
2. Chuck (Khalil) Alawan.
3. Jihad Saleh.
4. Zahir Janmohamed.
5. Haji Ibrahim Hakim.
6. Haji Hussein Hakim.
7. Hussein Abraham.
8. John Walbridge.

۹. خانم دکتر لیندا اس. والبريچ تحصیلات خود را در مقطع دکتری در دانشگاه واین با تمرکز بر جماعت شیعی دیربورن به پایان برد. کتاب *از یاد نبردن امام: تشیع لبنانی در جماعتی آمریکایی*، حاصل همین مطالعات وی است. او معاون مدیر مؤسسه مطالعات خاورمیانه دانشگاه کلمبیا بوده و در دانشگاه ایندیانا مردم‌شناسی تدریس می‌کرده است. از ایشان کتب متعددی منتشر شده است، از جمله: «The Christians of Pakistan: The Passion of John Bishop Joseph» که پس از مرگ ایشان و در ۲۰۱۲ منتشر شده است؛ «Without Forgetting the Imam: Lebanese Shi'ism in an American Community» که همان حاصل تز دکتری ایشان است؛ «The Most Learned of the Shi'a: The Institution of the *Marja' Taqlid*» که در اصل مجموعه‌ای از مقالات است درباره مرجعیت و اعلمیت؛ و نیز «Muslim Voices and Lives in the Contemporary World». ایشان را در ایران عادتاً در میان شیعه‌پژوهان انگلیسی‌زبان به شمار می‌آورند. به نقل از مطلبی که پروفسور خوان کول در یادبود ایشان نوشته است، خانم والبريچ در خانواده‌ای کاتولیک چشم به جهان گشود، ولی از اواخر دهه ۱۹۶۰ به بهائیت گروید. در پی انتشار مطالبی درباره نقش زنان در بیت‌العدل جهانی و تهدیداتی که برای ایشان به واسطه مطالبش در پروژه «Talisman» اتفاق افتاد، ایشان در سال ۱۹۹۶ مجدداً به مسیحیت کاتولیک گروید. دکتر والبريچ نهایتاً در دسامبر سال ۲۰۰۲، بر اثر سرطان از دنیا رفت. مطلب پروفسور کول و آرشیو بخشی از مکاتبات خانم والبريچ و دیگر اعضای پروژه تالیزمان را می‌توان از طریق آدرس اینترنتی <http://www.fglaysheer.com/bahaicensorship/WalbridgeL.htm> مشاهده کرد. (مترجم)

زیادی از مطالب را از خود به جای گذاشت که برای این پروژه و پروژه قبلی‌اش درباره تشیع در دیربورن گردآوری کرده بود. از مشاهدات و نظرات وی بسیار استفاده کردم و به کمک آن‌ها توانستم بینشی عمیق از تاریخ و مظاهر معاصر جامعه شیعه دیربورن کسب کنم. از جان به خاطر سخاوتمندی‌اش ممنونم. دست آخر، تا پایان عمر مدیون فاطمه و فرزندانمان هستیم. آن‌ها با از خودگذشتگی‌شان به من این امکان را دادند تا این اثر را تکمیل کنم.

وما توفیقی الا بالله

فهرست

سخن مترجم	۱۵
۱. روش های رایج در مطالعات اسلامی	۱۵
۲. یک پیشنهاد	۲۸
۳. معرفی نویسنده	۳۱
۴. کتاب حاضر	۳۲
۵. نکات قوت و نکاتی قابل تأمل	۳۴
۶. نظرات سایرین پیرامون کتاب	۳۹
۷. پیرامون ترجمه	۵۱
۸. پایان سخن	۵۲
مقدمه	۵۵
خاستگاه های تشیع	۵۶
تشیع در دوران غیبت	۶۲
مرجعیت علمای شیعه	۶۳
روش شناسی و شیوه تحقیق	۶۴
مطالعات انجام شده پیرامون تشیع در آمریکا	۶۵
تحقیق کنونی	۶۷
۱. مبدأ و تاریخ آغازین جامعه شیعه آمریکا	۶۹
جامعه شیعی شهر میشیگان	۷۲
شیعیان دیربورن	۷۵
استقرار شیعیان در دیگر شهرهای آمریکا	۸۱

- ۸۶ _____ قوانین مهاجرت و آثار آن بر جامعه شیعیان آمریکا
- ۹۱ _____ جمعیت کنونی شیعیان در آمریکا
- ۹۶ _____ شیعیان عراقی
- ۹۹ _____ جامعه شیعیان ایرانی
- ۱۱۱ _____ شیعیان لبنانی
- ۱۱۵ _____ شیعیان آسیای جنوبی
- ۱۱۷ _____ شیعیان خوجه
- ۱۲۴ _____ تصوف در بستر آمریکا
- ۱۲۹ _____ شیعیان صوفی در ایالات متحده
- ۱۳۹ _____ ۲. جامعه شیعه آمریکا: قومیت و هویت
- ۱۴۴ _____ تأسیس مراکز شیعی
- ۱۴۸ _____ مهاجرت و تأثیر آن بر جامعه شیعه
- ۱۵۱ _____ عنصر قومیت در تشیع آمریکایی
- ۱۶۰ _____ عنصر فرهنگ در تشیع آمریکایی
- ۱۶۴ _____ آیین‌های محرم در مراکز شیعی
- ۱۷۸ _____ مجلس عزاداری آمریکا
- ۱۸۱ _____ نقش خطباء در مجالس
- ۱۸۷ _____ هویت شیعی در آمریکا
- ۱۹۶ _____ جوانان شیعه در آمریکا
- ۱۹۹ _____ قومیت در میان جوانان شیعه
- ۲۰۴ _____ فشارهای وارده بر جوانان
- ۲۰۷ _____ مراکز [دینی] و جوانان
- ۲۱۰ _____ تفاوت‌ها با تجارب سنیان
- ۲۱۷ _____ ۳. تعاملات سنی - شیعی در آمریکا
- ۲۲۱ _____ انقلاب ایران و شکاف فرق
- ۲۲۴ _____ واکنش آل سعود به انقلاب
- ۲۲۶ _____ ناسازگاری فرقه‌ای در جنوب آسیا

- ۲۳۳ _____ جنبش‌های اسلامی در آمریکا
- ۲۴۴ _____ ترویج ایدئولوژی بنیادگرا در آمریکا
- ۲۴۷ _____ انتشار ادبیات مکتوب فرقه‌گرایانه
- ۲۵۰ _____ آثار فرقه‌گرایانه محمد التیجانی السماوی
- ۲۵۳ _____ کشمکش‌های فرقه‌ای در خیابان‌های آمریکا
- ۲۵۴ _____ تعارضات فرقه‌ای در اینترنت
- ۲۵۹ _____ ارتباطات جوانان شیعه و سنی
- ۲۶۹ _____ تنش‌های شیعیان و سنیان در مراکز بازپروری
- ۲۷۷ _____ پرونده [قضایی] فرنکی کنسل
- ۲۸۱ _____ هماهنگی‌های سنی - شیعی در آمریکا
- ۲۸۳ _____ فتوای آیت‌الله فضل‌الله
- ۲۸۵ _____ اقلیتی در میان اقلیتی دیگر
- ۲۹۳ _____ ۴. رهبری شیعه و آمریکا
- ۲۹۶ _____ تأثیر مراجع در آمریکا
- ۲۹۹ _____ عنصر خمس در آمریکا
- ۳۰۰ _____ نهادهای شیعه آمریکا و مراجع
- ۳۰۳ _____ اقلیت‌های مسلمان در سرزمین‌های غیرمسلمان
- ۳۰۸ _____ فقه الاقلیات
- ۳۱۱ _____ ارزیابی مجدد فقه اسلامی در دوران معاصر
- ۳۲۰ _____ موسیقی حلال
- ۳۲۳ _____ اخلاق زیست‌پزشکی: تلقیح مصنوعی
- ۳۲۶ _____ قتل ترحمی
- ۳۳۰ _____ اختلاف‌نظرها بین مراجع و تبعات آن در آمریکا
- ۳۳۵ _____ نهادینه‌شدن مرجعیت
- ۳۴۱ _____ مرتبط‌کردن قوانین اسلامی و آمریکایی
- ۳۴۴ _____ علما و مراجع
- ۳۴۸ _____ شورای علمای شیعه در آمریکای شمالی

۳۵۳	۵. فعالیتهای ترویجی شیعی در آمریکا
۳۵۴	فعالیت‌های دعوی توسط جماعت شیعه
۳۵۷	نفوذ ایران در آمریکا
۳۵۸	مؤسسات شیعی در آمریکا
۳۶۴	انجمن جهانی مسلمانان آمریکا (اُمّه)
۳۶۶	مؤسسات داخلی شیعی
۳۷۱	اسلام و جماعت آفریقایی آمریکایی‌ها
۳۷۵	شیعیان آفریقایی آمریکایی
۳۷۸	جاذبه تشیع برای جامعه سیاهان
۳۸۲	تعاملات شیعیان سیاه‌پوست و مهاجر
۳۸۶	عنصر قومیت و تشیع سیاهان
۳۹۰	تأثیر ایران بر جامعه شیعیان سیاه‌پوست
۳۹۱	تشیع در مراکز بازپروری
۳۹۳	وقایع ۱۱/۹ و تأثیر آن بر جامعه مسلمانان آمریکا
۳۹۶	واکنش مسلمانان به وقایع ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱
۳۹۷	وقایع یازده سپتامبر و جامعه شیعی آمریکا
۴۰۳	تعاملات شیعیان با اجتماعات غیرمسلمین
۴۰۵	سهم شیعیان در گفت‌وگوهای بین‌الادیانی
۴۰۹	مقاومت در برابر گفت‌وگو
۴۱۰	جامعه شیعه و مشارکت‌های مدنی
۴۱۵	گفتمان سیاسی شیعه
۴۳۱	ضمائم
۴۳۹	منابع
۴۴۳	Bibliography